

## „EDINOST“

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdankih ob torekah, četrtekah in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Oboroženo izdanje stane: za en mesec . . . 30, inžen Avstrije 1.40 za tri mesece . . . 80, za pol leta . . . 1.50, za leto . . . 3.00. Na naročbe brez priložne naročilnice se ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 v. n. l., inžen Trsta po 3 v. n. l. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 v. n. l., inžen Trsta 5 v. n. l.

## EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglaš se računa po tarifi v petini; za sodelavce z delovnimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navedenih vestih. Poslana osmrtnica in javnozahvala, da- maži oglaš itd. se računajo po »vedbi«.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kar nefrankovano se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema uredništvo ulice Molino pic- sole št. 3, II. nadst. Odprta reklamacije so proste poštnice.

„P. edinstvo je moč!“

Z novim letom poslali smo naš list na ogled več osebam, katere so nam bile priporočane od naših gg. naročnikov. V nadi, da večina prvih pristopi krog naročnikov našega lista, ki je najcenejši 6krat na teden izhajajoči slovenski list in ki se točno bavi z narodnimi, narodno-gospodarskimi in političnimi vprašanji, prinašajoč v podlistku lepe izvirne in prevedene povesti, prosimo one, ki nečejo vsprejeti našega lista, naj blagovolje na ogled poslano številko takoj vrniti, da se bodemo znali ravnati glede daljnjega pošiljanja. One častite osebe pa, ki se hočejo naročiti na naš list, prosimo, da prej ko mogoče pošljejo na upravništvo saj četrtletno ali mesečno naročnino. Cene razvidne so na čelu lista.

Uredništvo.

Upravništvo.

## Celje — Piran.

Govor poslanca Ferjančiča v seji poslanske zbornice dne 14. decembra 1894.

Nobene besede več o tem vprašanju. To vprašanje se še ni bilo razkazilo, ko so nas živo zanimajoča druga vprašanja stopila na njegovo mesto ali poleg njega. To je vprašanje o uradnih napisih v Istri. Še pred jednim letom in sicer pred ustanovitvijo koalicije je pravosodni minister ukazal, da je v slovenskih in v mešanih okrajih napraviti na sodnih poslopih dvojezične napise. To se je naročilo vsajemu deželnemu sodišču. Ne bom preiskoval, v kateri meri se je ta ukaz izvršil, a to je gotovo, da je višje deželno sodišče v tej stvari malomarno postopalo, tako, kakor se z nevedno stvarjo ravna.

Nastal je, kakor vam je znano, upor v Piranu. Ne mislim popisati dogodov, saj se jih vsakdo živo spominja. Koalijska vlada pa se je silila, da nekaj prekliče, kar je eden koalijski minister ukazal, in kdo je vlado k temu prisilil?

Koalijski postovoljci, zakaj gospodje, ki so to dosegli, so v koaliciji postovoljci v tem zmislu, da jih koalicija ne potrebuje nlohodno, da bi mogla brez njih tudi dobro izhajati. Ti gospodje so premagali konservativni klub, ki je steber koalicije, in naši rojaki v koaliciji, ki zavzemajo v njej važno stališče, niso bili toliko močje, da bili iz tega postopanja koalicije izvajali konsekvence. Ali je preklicana stvar malenkostna. Res da sama na sebi ne izgleda tako, kakor bi bila posebej važna, ali nje princip je jako važen. Že 27 let velja člen o ravnopravnosti in 27 let že čakamo, da se ravnopravnost izvede. Nikjer ni izvedena, po 27 letih pa se stori slovenskemu narodu sramota, da se celó zunanja znamenja ravnopravnosti odstrani. Pravim, ni dostojno države, ki ima ravnopravnost 27

let zapisano na svoji zastavi, pa je ne izvede, da, po preteku tega dosti dolgega časa, še zunanjih znamenj te ravnopravnosti ne trpi. Ta odprava je ponižanje slovenskega naroda in tega bi ga bili njegovi v koaliciji stoječi sinovi lahko ubranili in ubraniti morali, ako bi bili dovolj močati v to in ako bi bili svoj vpliv porabili na koalicijo. Znano je in ni treba še-le omenjati, da brez grofa Hohenwarta ni koalicije, ali prav tako je resnično, da bi ga ne bilo grofa Hohenwarta v koaliciji, če bi tam ne bilo slovenskih poslancev.

Ako bi bili torej naši poslanci svoj položaj v koaliciji izkoristili in svojo veljavo porabili, tako bi se to ponižanje našega naroda ob Adriji ne bilo primerilo.

(Konec prih.)

## Politiške vesti.

Mladočeška zmaga. Dne 5. t. m. se je vršila dopolnilna volitev v deželni zbor češki za kmečke občine volilnega okraja Brandys-Karlin-Vinohrady-Žižkov in je bil skoro jednoglasno izvoljen kandidat mladočeške stranke dr. Herold. Pred volitvijo je poslednji nagovoril volilne može izjavivši, da je tem rajše vsprejel to kandidaturu, ker je s tem izraženo načelo neupogljivosti in odločne opozicije vsega naroda češkega in ker je s tem dognan dokaz, da se krepki duh opozicije tudi v takih volilnih okrajih, v katerih so Mladočehi pri zadnjih volitvah le z težavo zmagali.

Kriza na Ogerskem. Minole sobote zvečer odpeljal se je cesar zopet z Dunaja v Budimpešto. V nedeljo pa je vladar zopet vsprejel razne osebe, vendar pa je že danes računati z dejstvom, da se bode bodoči ministerski predsednik zval Khuen-Hedervary. S tem dejstvom računa že tudi liberalna stranka in se pripravlja, da ugrizne v kisló jabolko. Liberalna gospóda postajajo vidno mehkejši: pred par dnevi še kazali se se pomosne in neupogljive v nadi, da uženejo v kozji rog se svojim pretenjem tudi krono, danes pa že izjavljajo, da nočejo a priori nasprotovati novemu ministerstvu. Ker pa si ni mogoče misliti, da bode novo ministerstvo ubiralo stopinjice za Wekerlom, onim Wekerlom, ki je popolnoma zapravil zaupanje krone, pričakovati je, da se skoro razcepi liberalna stranka in prijatelje in nasprotnike novega ministerstva, ona stranka, ki je se svojo železno pestjo tiščala ob tla vse javno življenje. Da mora priti do drugih parlamentarnih tvorb, sklepamo iz raznih pojavov. Eden teh pojavov bi bil ta, da je grof Khuen izjavil v avdienci pri cesarji, da ne more absolutno zaupati liberalni stranki ter da mu bode premagati mnogo težav, ako bode hotel sestaviti ministerstvo, sposobno za

življenje. Drugi pojav bi bil ta, da v zadnjo sejo liberalnega kluba nista došla ni Wekerle ni njegov oproda Szilagyi, katera moža sta prava provzročitelja nesrečne cerkveno-politiške preosnove. Iz kratka: vse kaže, da se na Ogerskem polagoma pripravlja prehod do povsem nove dobe.

## Različne vesti.

Novi vliži državni pravdnik za Trst. Te dni se je po Trstu razširila velezanimiva vest, koji moramo pripisovati veliko važnost pri sedanjih razmerah. Ta vest trdi, da bode v kratkem imenovan višjim državnim pravdnikom za Trst dosedanji predsednik okrožnega sodišča v Celju, svetov. G r e c e r (Gertscher.) Mi ne moremo in nočemo presojati, koliko je resnice na tem, a mislimo, da bode imenovanje gosp. Gertscherja — ako se uresniči — na korist justni upravi in praksi. Sicer pa: Chi vivrà — vedrà

Spomenica mestnega sveta tržaškega na papeža. Zopet imamo nov dokaz o hinavstvu in nizkem denuncijanstvu naših Lahonov. Kakor znano, obustavilo je tukajšnje ces. kr. namestništvo izvršilo mestnega sklepa tržaškega, da odpošlje sv. Stolici pritožbo o „protitalijanskem“ postopanju tržaško-koperskega škofa msgr. Glavine. Kljub tej izrečni prepovedi je prišla ta „spomenica“ vendar v Rim! Sobotni „Il Piccolo“ objavlja jo v nje celoti, dostavivši hinavsko: „Mestna delegacija ni odposlala spomenice sv. Očetu, ker je to prepovedalo namestništvo . . . . . toda spomenica prišla je v Rim, menda vsled neke indiskrecije (nepreviđenosti —).“ Poznamo predobro take „indiskrecije“! Hinaveci!

S to glasovito „spomenico“ bavili se bomo še. Za danes omenjamo le to, kar gospóda prav za prav zahtevajo v njej:

1. da se odpravijo slovenske propovedi iz vseh župniških cerkv v mestu in da se primerno pomnoži število italijanskih propovedi.

2.) Da se uvede v štirih cerkvah okolič (Škedenj, Sv. Ivan, Rojan in Barkovlje) vsaj po jedna italijanska prepoved ob nedeljah in praznikih.

3.) Da se po vseh cerkvah zopet uvede in vedno ohrani vse bogoslužje vedno in izključno v latinskem jeziku.

4.) Da se oni mladeniči, ki se posvetijo duhovskemu stanu, vzgajajo tako, da postanejo zares Božji služabniki, to je, katoliški veri udani in deželi koristni.

Mestni svet tržaški imel je minolo soboto tajno sejo. V isti spominjal je župan na smrt svetovalec Pervanoglu-a, proslavivši na kratko „liberalno“ mišljenje in delovanje pokojnikovo. Potem so imenovali tehničkim ravnateljem mestne plinarne v Trstu S o s p i s i j a H e n r i k a, ravnatelja italijanske druž-

be „Borgo Dora“ v Turinu. Seveda, gospóda morajo vselej poseči v Italijo, kadar je oddati kojoj dobro službico, kajti avstrijski strokovnjaki baje ne veljajo — nič. Isto tako imenovan je tajnikom plinarne Lah Pietro Gorini. Nadalje je zbor vzel na znanje nekatera promaknjenja občinskih uradnikov, ni pa vsprejel demisije svetovalec Gairingerja kot člana odseka za prekrbljenje vode. Razni bivši mestni užitinski uradniki prosili so z nova podpore, no zbor prešel je preko teh prošenj na dnevni red.

Deželni zbor tržaški odpre se v četrtek, dne 10. t. m. popoldne.

Za družbo sv. Cirila in Metoda je daroval g. Ivan Korez, iz veselja, da zopet vidi Kravosa in Jajčiča, 1 krono; g. Žitko Anton, srečen, da zopet vidi brata, daruje za naše otročiče 2 kroni; Matuc je daroval, vseleč se, da vidi prijatelja svobodnega, 22 stot., za velikovsko šolo darovala je vesela družba 80 stot., pri igri se je nabralo 20 stot., Šnebelj je daroval 40 st. starega denarja in Metlikovič 56 stotink. — Pri plesnem venčku „Del. podp. društva“ se je nabralo 2 gld.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti se je nabralo v gostilni „pri trdnjavi Krešič“ 1 krono 82 vin. in sicer je plačal starogardaš Bartoja 40 stot. kot kazen za spregovorjeno tujko, ostalo pa so dodali veseli krokarji.

Za sv. Ivensko podružnico sv. Cirila in Metoda, in sicer, da ista postane pokroviteljica, nabralo se je v „Narodnem domu“ pri sv. Ivanu med veselo družbo 1 gld. — Gospa Zofka Hvala je podarila 2 kroni in njeno dete Dana za otroke 20 stotink. — Trije bratje Marci darovali so 1 krono 24 stotink. Vesela družba v Narodnem domu 4 krone.

Dmitrij Slavjanski, svetovno znani pe- vodnja ruskega narodnega pevskega zbora, je nedavno pričel s svojim zborom novo popotovanje po Evropi. Sedaj koncertuje na Hrvaškem. Zbor je sestavljen iz 50 pevcev, vsi opravljeni v narodni noši iz XVI. stoletja. V proglasu, katerega je izdal Slavjanski, rečeno je, da prične popotovanje na Romunski, potem bode nadaljeval po slovenskih zemljah, Italiji, Franciji, Španjolski. Potem se prepelje zbor v Afriko, obišče Algir, Aleksandrijo in Kairo, zatem obišče sveto deželo. Na povratku bode zbor koncertoval v Parizu, zatem po raznih mestih Angleške, Nemčije in Avstro-Ogerske. Prebitek tega popotovanja nameruje Slavjanski uporabiti za zgradbo posebne pevske šole v Kijevu, kakoršne ni še v Rusiji, niti sploh med Slovani.

— Slavjanskij pride s svojim zborom v Trst početkom februarja meseca. Dne 10. t. m. bode koncertoval v Opatiji, dne 15. pa v Pulji.

Razprava proti Ivanu Jajčiču, Franu Kravosu in drugom z dne 2. t. m. (Nadaljevanje). Omeniti je še, da pred prečitanjem obtožnice izjavlja obtoženec Ivan Jajčič na dotično opetovano prašanje g. predsednika, dr. Defacis-a, da ne zna italijanski.

Predsednik: To je pa vendar čudno, ko ste že 23 let v Trstu.

Jajčič: Nikakor ne, ker si nisem dal nikdar „muje“ priučiti se temu jeziku.

Fran Kravos izjavlja, da zna italijanski le toliko, kolikor rabi za silo v svoje obrti, da se pa ne more izražati v tem jeziku in tudi ne razumeti stvari, ki niso vsakdanjega pomena.

Obtoženci Piščanec Valentin, Piščanec Iv. Marija in Požega Jakob izjavljajo, da znajo le malo italijanski.

Z ozirom na te izjave in z ozirom na to, da je smatrati italijanski jezik uradnim jezikom pri c. kr. deželnem sodišču trža-

## PODLISTEK.

17

## Bárdyjeva obitelj.

Prigodba iz leta 1848—49.

Poslovenil Iv. Kuret.

Delil jim je Dekurio. Vsakemu je izročil, kar mu je šlo. Njemu — Dekuriu — pripada, vsled dogovora, deset deležev skupnega plena in ostalo dá svojim ljudem.

Po izvršenej delitvi se jih nekoliko oddalj, vendar jih ostane še mnogo, kateri nikakor ne morejo svojih koprnečih pogledov obrniti od nazadnje ostalega plena.

Bleda in nepremična leži Jolánka na Dekurijevi postelji, odeta z medvedjo kožo. Komaj se je poznalo, da še živi.

— Vi ste ostali, da vidite komu pripade lepa Jolánka, kaj ne? — praša Numa čakajoče.

— Se ve da! — odgovori Luznj z brez-sramnim smehom. — Kockati hočemo za njo; kdor več vrže, tistega bo. Če vržemo dva ali trije od nas enako, tako bo vseh treh.

— Le eden jo more dobiti — pristavi Numa mrzlo.

— Tako bodo oni trije potem še enkrat kockali medseboj.

— Kockanje ni nič. Lahko se zgodi, da padejo kocke dvem zadnjim v pozno noč vedno enako. —

— Pa kvartajmo za njo!

— Tega ne dovolim. Bolj zviti bi lahko prostejšo goljufali.

— Tedaj pa zapiši naša imena na črepinje! Te vržemo potem v kak sod, in, katerega ime ti izlečeš, naj vdbi dekle.

— Ali — vi ne znate niti čitati in jaz bi torej lahko izrekel ime po svoji volji!

Vlah se začne nestrpljivo praskati za ušesi.

— Tedaj, predlagaj pa ti kaj pametnega, Dekurio!

— Poslušajte me torej! Skušati se hočemo, kedo od nas je najsrčnejši in najhrabrejši. Kedor od nas je najpredrzejši, kdor dokaže, da se ničesar ne boji, ta naj vdbi dekle. Pa je tudi grenko zasluž!

— Velja! — kriče vsi.

— Vsek naj pove, kaj je izvršil danes, iz tega potem lahko razsodiš, Dekurio, kedo je najsrčnejši — vpije nekdo.

— Jaz sem ubil prvega Bárdyja na dvorišču . . . .

— Jaz sem razbil vrata, ko je velikan metal skozi lino na vas grozne železne kose . . . .

— Ali jaz sem ravno onega velikana ugonobil . . . .

— Jaz sem bil prvi na lestvi . . . . . (Dalje prih.)



škem predlaga odvetnik dr. Daurant, branitelj italijanskega obtoženca Hugona Pacorja, da se imenuje ter na obravnavo pokliče tolmač za slovenski jezik.

Namestnik c. kr. državnega pravdnika Henrik Frans prepušča odločbo sodnemu dvoru.

Branitelj slovenskih obsojencev, dr. Gustav Gregorin, se protivi zahtevku dra. Dauranta, ki ni utemeljen v zakonu, kateri določa, da ni treba tolmača, ako poznajo sodniki in zapisnikar jezik obdolženca; sodniki pri današnji razpravi in zapisnikar pa poznajo vsi dobro slovenski jezik.

Sodni dvor se umakne v posvetovalnico ter se vrne po kratkem posvetovalni, na kar objavi predsednik sklep, da se odbije zahtevk branitelja dr. Dauranta, ker so fakti, radi katerih so obtoženi Slovenci, različni od fakta, radi katerega je obtožen branjenec dr. Daurant-a, radi česar poslednjega prvi fakti ne zanimajo neposredno in ker sodni dvor pozna slovenski jezik. Predsednik si pa pridržuje tolmačiti branitelju dr. Daurant-u, kar bi ga moglo zanimati. Ta sklep objavlja predsednik le v italijanskem jeziku, na kar hoče obtoženec Jajčić govoriti, ali predsednik ga zavrne.

Na to prečita predsednik obtožnico, kakor smo že omenili, v italijanskem jeziku, a potem jo prečita zapisnikar (avskultant Slavik) v slovenskem prevodu.

Po dovršenem prečitavanju obtožnice odgovarja obtoženec Ivan Jajčić na dotična vprašanja blizo tako-le:

Okolo 8 in tri četrt ure zvečer napotil sem se dne 12. novembra t. l. iz svoje prodajalnice v Via S. Spiridione proti prodajalnici nekega Brüm v ulici Lazzaretto vecchio, kateremu prodajam mleko. Pot peljala me je preko velikega trga, kjer sem videl zbrano veliko množico Slovencev, ki so stali v posameznih gručah. Povpraševal sem posameznike, kaj to pomeni ter se mi je reklo, da je seja mestnega sveta, pri kateri da hočejo Italijani demonstrirati. Iz radovednosti sem se tudi jaz ustavil. Nisem stal tam še 10 minut, ko pridrvi iz galerije na trg kakih 200 Italijanov, ki so, zagledavši Slovence, jeli vpiti na vse grlo „fora i schavi!“ (Ven se Slovani! Op. ur.) Na to sem jaz, ki sem stal sam na strani pri vodnjaku, odvrnil z vsklikom: „živele Avstrija!“ Zajedno zagrnel je iz vrste Slovencev, ki so stali na sredi trga nasproti Italijanom, ki so se postavili ob mestni palači, stoteri klic: „živele Avstrija, živele Slovenci, živio Nabergoj!“ Tajim pa, ker nikakor ni res, da bi bil zavpil tudi: „abbasso la cikorija!“ Ali ko bi to poslednje tudi bilo resnično, ni to po mojem menenju nič kaznjivega ter je pomisliti, da sem bil žaljen v svojem narodnem čutu po velikih Italijanov. Povelja, da se moramo raziti ter da ne smemo kričati nisem čul, ker se je od vseh strani vpilo. Čul sem pač, da je c. kr. policijski nadinspektor Göhl nekaj v italijanskem jeziku zapovedoval, česar pa jaz nisem mogel razumeti radi splošnega kričanja in ker ne razumem italijanski. Na besede nadinspektorja Göhla slišali so se iz vrste Slovencev klici: Ne razumemo! Na to so se straže zagnale proti Slovincem, ki so se umaknili za nekoliko korakov. On, Jajčić, bil je aretiran v istem trenutku, ko je zavpil: živele Avstrija!

Na to hoče Jajčić protestirati proti onemu delu obtožnice, ki pravi, da je on agitator rusofil najnevarnejše vrste.

Predsednik ga ustavlja rekoč, da to ne spada sem, ker radi tega ni obtožen.

Branitelj dr. Gregorin ugovarja ter prosi, da se dovoli Jajčiću govoriti tudi o tem, ker policijsko izvestje in obtožnica polagata neko važnost na to okolnost ter bi znala ta okolnost vplivati na razsodbo kakor obteževalna.

Na to izjavlja Jajčić, da je on pač Slovan z dušo in telom, a radi tega da še ni rusofil. On da je daroval delavskemu društvu v Trstu tri podobne članov cesarske hiše, a leta 1883, ko je bila cesarska Visokost Štofanija v Trstu v razstavi, da je razkril namerovali atentat na njeno osebo, za kar je bil obdarovan. V oglede temu da ni smeti govoriti o njem kakor o rusofilu. Na dotično vprašanje branitelja dr. Gregorina izjavlja še Jajčić, da je prestopil k pravoslavju iz prepričanja, nadalje radi tega, ker v pravoslavni cerkvi molijo Boga v materinem jeziku in

naposled radi tega, ker se je v zadnjih letih jelo izganjati slovenski jezik iz tržaških cerkev, kakor se je to godilo glede pridig pri sv. Justu. To pa nima ničesa opraviti z očitanim rusofilstvom. Ko hoče Jajčić govoriti še dalje, mu predsednik pretrga besedo ter veli sesti. (Dalje prih.)

**Plesni venček**, katerega je priredil plesni odsek „Del. podp. društva“ v dvorani Mally minolo soboto, obnesel se je veliko bolje nego je bilo pričakovati pri toli slabem vremenu. Udeležba je bila mnogobrojna tako, da je četvero plesalo 40 parov. Vsa zabava se je vršila ob urovnem redu in v čast mladini „Del. podp. društva“.

**Iz Št. Petra** na Krašu nam piše dne 2. 1. 1895: V nedeljo dne 23. decembra m. l. ob 10. uri raznesla se je hipoma vest, da gori v bližnji sosoki Kal, občine Sv. Mihael. Št. Petersko ognjeasno društvo bilo je kljub pozni uri že v teku dobre pol ure na pogorišču, akoravno je dotična vas pol ure hoda oddaljena od Št. Petra. Po 4urnem delovanju omejil se je ogenj popolnoma.

Nagajal je sneg, nekoliko tudi veter, a brigalna, ki je omenjeni dan privrat nastopila to pot, delala je jako dobro in vesteransko polivalno, na eno sesalko z dvema cevmi, napeljanima vanka na 150 korakov na daleč. Pogorišče je bilo v teku 4 ur pod vodo.

Pri tej priliki bil je eden brizgalničarjev tako poškodovan, da so ga morali nezvestnega odnesti v bližnjo hišo.

Uvidijo naj tukajšnji nasprotniki gas. društva, da isto žrtvuje tudi svoje življenje za svojega bližnjega, ter je upati, da mu ne bodo, kakor sedaj, nekateri odklanjali podpore, ker „danes meni, jutri tebi.“

Zaželeli bi tudi bilo, da bi se dotična zavarovalna društva spominjala o takih prilikah gasilnih društev.

Omeniti mi je, da je Št. Petersko gas. društvo pred malo časom naročilo zopet tri male brizgalnice, katere je oddalo svojim sosodajim vsem za prvo silo. Brizgalnice izdelala je firma A. N. Smekel, ter so zelo dobre.

Tudi druga društva naj bi posnemala to društvo!

**Štrajk tržaških dimnikarjev.** Tržaški dimnikarji prosili so večkrat že za gmočno poboljšanje svojega stališča. Ker prošnje niso dosegle željenega uspeha, prijavili so mestnemu magistratu in policijskemu ravnatelju, da z dnem 7. t. m. ustavijo svoje delo. Saje se bodo torej nekoliko dni kopicile v pečeh in dimnikih, da bo groza.

**Kužna bolezen v Trstu.** Iz zdravniškega izkaza razvidno je, da se je število kužnih bolezni v Trstu tekom minolega tedna nekoliko pomnožilo v primeru s številom takih bolezni v prejšnjem tednu. Škrlatice bilo je namreč 6 slučajev, davice pa 48 slučajev (prejšnji teden 33). Poleg teh bolnikov bila sta 2 slučajja legarja. Od teh bolnikov umrli so 3 za škrlatice, 2 za davico in 1 za legar.

**Delovanje zdravniške postaje.** Tekom minolega decembra meseca iskale so stranke v 831 slučajih pomoči pri tukajšnji zdravniški postaji. V 579 slučajih prišlo so stranke same na postajo, v 252 slučajih pa je moral zdravnik izven postaje. Največ posla imela je zdravniška postaja dne 10. in 27. (po 34 slučajev), najmanj pa dne 3., 20. in 30. (po 19 slučajev).

**Mesečna statistika tržaška.** Tekom meseca novembra min. leta rodilo se je v tržaški občini 421 otrok (220 možkih in 201 ženska.) Od teh bilo je zakonskih 344 in nezakonskih 77. Poročilo se je 206 parov; od teh poročil se je 1 par civilno. Umrlo je 343 oseb (159 možkih in 184 ženskih). Največ oseb umrlo je dne 26. (17), najmanj pa dne 4., 8. in 22. (po 7).

Klavne živine porabila je tržaška občina tekom omenjenega meseca: 2166 volov, 172 krav, 2331 telet, 996 kostrunov, 304 jagnjeta, 2022 prascev in 86 konj. Vsega torej 8077 glav! Lepo število.

**Nenadno smrt.** Minolo nedeljo popoldne vstopil je neznan stari pri takozvanih „volti di Chiozza“ v tramvajev voz. Jedva je plačal vožni listek, obledel je in sklonil glavo. Prisotni ljudje priskočili so k starcu, toda isti se ni zganil več. Prišedši voz na na trg delle Legna hitel je sprevodnik na bližnjo zdravniško postajo poklicat zdravnika. Ta je konstatoval, da je mož — mrtev. Truplo so odnesli na zdravniško postajo in od

tam v mrtvašnico pri sv. Justu. Pri pokojniku našli so nekatere pisma, iz katerih je bilo možno konstatovati njegovo osebo. Isti bil je 74letni udovec Peter Brajda, rodom iz Castelnuovo pri Vidnu na Laškem.

**Samomor.** 43letni tržalec Alojzij Stengel, službojuč pri tvrdki Polli na Corsu hšt. 39, ustrelil se je te dni v Bazovici. Nekateri slučajno mimo idoč kmetje našli so pokojnikovo truplo, ležeče v jarku poleg ceste. Obvestili so oblastnijo o stvari; po završenih postavnih formalnostih pokopali so truplo na pokopališču v Bazovici. Stengel se je usmrtil baje zaradi tega, ker se je bal, da ga ne zadene kâp na srečo. Ostavil je ženo in dvoje nedoraslih otrok.

**Jason dokaz.** Nekdo sreča znanca, katerega ni videl že dolgo časa. Ko vidi, da znanec kadi, pokara ga: „Nikar ne kadite: mar ne znate, da si s pušenjem krajšate življenje?“ Drugi odgovarja: „Ne verjem; moj ded je strasten kadilec in vendar je doživel že svojih 80 let in je vedno zdrav in čil.“ Znanec ga zavrne: „To ne dokazuje prav nič; kajti ako Vaš ded ne bi kadil, imel bi sedaj namesto 80, lahko že 90 let!“

**Polži — ustavili vlak.** Te dni prišel je vlak na novozgrajdeni progji Djedeja-Biserta (severna Afrika) v Biserto še-le po zamudi 6 ur. Vzrok tej zamudi bila je ogromna množica — polžev, ki so plazili po železniški progji. Mastni polži namreč, katere so zmečkala kolesa vlaka, ugradili so šine takó, da so se kolesa sukala okolo svoje osi, ne da bi se mogel vlak pomikati dalje. Morali so progo izčistiti z vrelo vodo da je mogel vlak nadaljevati vožnjo.

**Policijsko.** Predvčerajšnjem prišel je težak Jakob Gjarisovič, stanujoč v ulici del Bosco hšt. 17, voščiti „veselo novo leto“ trgovcu Blažu Jasnigu, stanujočemu v ulici dello Squero Nuovo hšt. 13. Ker pa „voščilec“ ni dobil zežljenega darila, pričel je razgrajati in psovati. Trgovec dal je „ljubeznivega voščilca“ jednostavno zapreti. — 27letnega težaka Josipa Namata iz Trsta zaprli so, ker je ukradel hišini Ani Jordan, službojuči v hiši št. 24 ulice del Torrente, novčarko, v kateri je bilo 10 gld. —

**Loterijske številke**, izrečane dne 5. t. m.

|         |                    |
|---------|--------------------|
| Trst    | 18, 51, 39, 17, 9. |
| Linc    | 79, 64, 55, 7, 78. |
| Inomost | 37, 48, 1, 35, 50. |
| Buda    | 6, 21, 85, 2, 8.   |

**Koledar.** Danes (8.): Severin, opat; Erhard, škof. — Jutri (9.): Julijan in Bazilisa, mučenca. — Prvi krajec. — Solnce izide ob 7. uri 45 min., zatoni ob 4. uri 29 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 2 stop., ob 2 pop. 7. stop. C.

## Najnovejše vesti.

**Dunaj 6.** Na zborovanju takozvanih nezavisnih socialistov govoril je neki govornik o odnosih v Italiji in o rabakah delavcev v Siciliji, kar je povzročilo viharne vsklike proti Crispiu. Na prepoved vladnega zastopnika se niso hoteli ozirati, zбоk česar je poslednji razpusil zborovanje.

**Budimpešta 6.** Danes je vsprejel cesar razne osebe, med temi tudi grofa Khuena Hedervarya, jutri vsprejme Kolomana Tiszo. Položaj je nespremenjen.

**Rim 6.** Vlada je odpozvala italijanskega poslanika v Parizu Resemannna, na katerega mesto pride drug diplomat.

**Algir 6.** Veliki zameti in hude ure so povzročili veliko škodo v Algeriji.

**Trgovinske brzojavke.**  
Budimpešta. Pšenica za spomlad 667-668  
Pšenica za jesen 1895 700 do 701 Oves za spomlad 690-692. Rž nova 625-635. Kornja stara 650 do 670.  
Pšenica nova od 75 kil. f. 665-670. od 79 kil. f. 670-675. od 80 kil. f. 675-680 od 81 kil. f. 680-685. od 82 kil. f. 685-690.  
Jčmen 620-810; prosa 600-660.  
Pšenica: Dobre ponudbe. Popravljenost živahna. Trg stalen, cena vedno raste. Pročalo se je 25.000 met stot. Rž, kornja in oves tudi jako stalno, le jčmen mirno. Vreme: sneg.  
Praga. Naračunirani sladkor za januar f. 11-15, februar f. 11-20, mare 11-32, mai 11-60.  
Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatev precej f. 27 75-28 Jan. mare f. 27 75-28. — Concaad za januar-mare 28 75 —. Četvrti za januar 29 50. V glavah (sodi) za januar 29 50.  
Havre. Kava Santos good average za januar 88. —, za mare 87 75 bolja.  
Hamburg. Santos good average za januar 71 25, maj 70 50, september 70 —, stalno.

**Dunajska borza 7. januarja 1895**

|                          | danes  | predvčeraj |
|--------------------------|--------|------------|
| Državni dolg v papirju   | 100.50 | 100.50     |
| — v srebru               | 100.55 | 100.45     |
| Avstrijska renta v zlatu | 125.25 | 125. —     |
| — v kronah               | 98.05  | 98.75      |
| Kreditne akcije          | 410.75 | 406. —     |
| London 10 let.           | 124. — | 124.05     |
| Napoleoni                | 99 7/8 | 98.85      |
| 100 mark                 | 60.75  | 60.80      |
| 100 italj. lir           | 46.20  | 46.25      |

## Javna zahvala.

Podpisane izrekam svojo najiskrenejšo zahvalo vsem blagim osebam, katere so se trudile, da pomorejo meni in moji družini — bodisi gmočno, bodisi duševno — v tem času, ko sem sedel v preiskovalnem zaporu. Posebno se zahvaljujem gg. poslancem: dru. Matku Laginji, Ivanu vitezu Nabergoju in Vekoslavu Spinčiču ter onim českim poslancem, ki so podpisali dotično interpelacijo; potem še gg. dr. Gustavu Gregorinu in Antonu Jakiču.

V Trstu, dne 6. januarja 1895.  
**Ivan Jajčić.**

## Poziv

na dogovor, glede ustanovitve novega pevskega društva z sedežem v Trstu.

Vabijo se prav uljudno vsi p. n. stovatelji krasne slovenske pesmi k skupnemu pogovoru, ki se bode vršil dne 13. januarja t. l. v krčmi gosp. Kravosa, v ulici Valdirivo št. 19, točno ob 2. popoldne.

Obilne udeležitve nadejajo se podpisanci:

**Kolb Josip, Volčič Vekoslav, Pivec Josip.**

## Javna dražba.

Podpisani naznanja, da bo dne 28. januarja t. l. ob 10. uri popoldne v Gorjanskem javni dražba za poduzetje prenovljenja takajšnje cerkve. Stroški so preudarjeni na 11.174 gld 89 kr. Predarek, stavbni nešt in dražbene pogoje si vsak lahko ogleda do dne dražbe pri podpisnem. Pred začetkom ustnega dražbe je uložiti 50%, varščina. V Gorjanskem, 5. januarja 1895.

Cerkveni stavbeni odsek.

## NAZNANILO.

Podpisano podžupanstvo naznanja, da so 28. Uncl zopet odprta 2 semnja in sicer dne 17. januarja in prvi ponedeljek meseca marca. Pri letošnji semenj bodo na dan sv. Antona t. j. 17. t. m.

Ker je Unec le 1/4 ure od železniške postaje Rakov oddaljen in skoraj v središču med Cerknico, Logatcem in Postojno, je semenj ugoden za prodajalce in kupce.

Podžupanstvo na Uncl, dne 4. januarja 1895.

Podžupan:  
**Fr. Gnesda.**

## „Slovanski Svet“

dosednji polmesečnik, izhaja v Trstu od novega leta 1895. redno ob sobotah kot tednik na 8 velikih straneh s slučajnimi prilogami po 4 strani. „Slov. Svet“ priobčuje političke stranke o Slovanih v obče, o Slovincih posebe, leposlovne spise, kulturne in književne stvari, ki se dostajajo Slovanom, potem zgodovino in pomen cirilo-metodijake cerkve za te Slovence, obče-slovanski literarni jezik vseh Slovanov, slovansko kulturo in obče kulturne vezi Slovanstva. V vsaki številki prinaša po jedno pesem s slovenskim tekstom v latinici in cirilici poleg ruskega izvirnika li prevoda, potem nekoliko ruskega teksta s tolmačenjem slovarja in slovnice. Hrvatske in srbske pesmi se tiskajo v izvirniku; v hrvatskem jeziku se tiskajo tudi članki, dopisi itd., Leta 1895. se boče razpravlja zlasti metrika jugoslovanske narodne poezije. „Ruske drobtinice“, dopisi poročila in novice s primernim sodelovanjem se vrst v vsaki št., jednako se navajajo literarna dela in časopisi slovanskih narodov. Važna književna dela se obsežneje naznanjajo. V obče pa se združuje kritika s stališča slovanskega kulturnega programa. Letos imajo interesi slovanskega in slovanskega dijaštva poseben prostor v „Sl. Svetu“. Sprejemajo se tudi inserati.

„Slov. Svet“ stoji za vse leto 5 gld., za pol l. u 2 gld. 50 kr., za četrt l. 1 gld. 25 kr. Za učitelje, učiteljice in dijake stoji za vse leto 4, za 1/2 l. 2 in za 1/4 l. 1 gld. Zunaj Avstro-Ogerske na leto 6 gld. 50 kr. Naročnina in inserati se pošiljajo upravnistvu v Trst.

Uredništvo in upravnistvo „Sl. Sveta“ v Trstu.

## SPRETNE OSEBE,

katere hočejo svoj prost čas izkoristiti z dobičkom zasluživši si solidnim zastopanjem

## 5-10 goldinarjev

na dan, naj dopošljejo svoje naslove na „Mercantil-Bureau, Zwittau, Moravska“.

## Dobroznana gostilna

## ANTONA VODOPIVCA

(po domače „pri Prvačkoveu“) v Trstu.

ulica Solitario št. 12

toči kolikor v gostilni, tolikor pri veseljih v sokolski telovadnici, vedno le pristna vipavska, Praška in kraška bela in črna vina. — Sladki riesling v steklenicah, in modro frankinjo, vsaka steklenica drži 1 liter in velja 60 novč. — Postrežba je poštna, cena skromna. Kuhinja je preokrbljena s točnimi, toplimi in mrazimi jedili.

Priporočila so rojakom v Trstu in s dežele. Toči vino tudi družinam 4 mč ceneje, ako se odezame najmanj 5 litrov.